

Πλαίσιο, πρόσωπα, χαρακτήρες, ιδεολογική ταυτότητα σύγχρονης Αντιγόνης

Η επικαιροποιημένη Αντιγόνη είναι μέλος του αυτοανακηρυγμένου Κέντρου για την Πολιτική Ομορφιά (Zentrum für Politische Schönheit) μιας οργάνωσης καλλιτεχνών που μεταφέρει πτώματα πνιγμένων στη μεσόγειο προσφύγων και τα ενταφιάζει στο Βερολίνο σύμφωνα με τις παραδόσεις της θρησκείας τους με σκοπό να τους προσδώσει και πάλι το ανθρώπινο πρόσωπο. Παράλληλα με τις κηδείες, το κέντρο οργανώνει διαδηλώσεις μπροστά από την Ομοσπονδιακή Καγκελαρία, όπου σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους θα έπρεπε να μεταφερθεί ο νεκρός. Η αστυνομία απαγόρευσε τη μεταφορά πτωμάτων και επέβαλε περιορισμούς για τη διαδήλωση. Στις 21 Ιουνίου 2015, πάνω από 5000 άτομα κατέκλυσαν το χώρο γύρω από την Ομοσπονδιακή Βουλή. Περίπου 100 τάφοι ανασκάφηκαν συμβολικά. Η αστυνομία συνέλαβε 91 διαδηλωτές. Η περιφερειακή υπηρεσία Βερολίνου ανακοίνωσε την επόμενη μέρα ότι υπολόγισε σε περίπου 10.000 ευρώ τις ζημιές που προέκυψαν για την ανανέωση της σποράς του χλοοτάπητα και την επισκευή των φραχτών. Ο εισαγγελέας Martin Zschächener ανέλαβε έρευνα για τον ιδρυτή του κέντρου με την κατηγορία "δημιουργίας εγκληματικής οργάνωσης"

Σύμφωνα με τα μέλη της οργάνωσης οι αίθουσες τέχνης έρχονται συνεχώς σε επαφή με τη λεγόμενη καθημερινή ζωή, χωρίς ωστόσο να είναι σε θέση να αναπαράγουν ή να διατηρούν την κίνηση, την ένταση της αληθινής ζωής. Οι σύγχρονοι Δυτικοί καλλιτέχνες αναζητούν την "πραγματική ζωή" ή τη διευρυμένη μορφή θεάτρου. Επιδιώκουν μια τέχνη που προκαλεί οδύνη και καλεί σε αντίσταση. Ουσιαστικά πρόκειται για μια μεταμοντέρνα παραστάση που κάνει δυσδιάκριτο το όριο μεταξύ τέχνης και ζωής.

Η επικαιροποιημένη "Αντιγόνη" συμμετέχει στη δράση "έρχονται οι νεκροί", παίρνει μέρος στην εκταφή των νεκρών με τη συγκατάθεση συγγενών, στη μεταφορά τους για ενταφιασμό στο Βερολίνο, όπου ζουν συγγενείς τους. Σκοπός της δράσης της είναι, μέσα από την τέχνη, η καταγγελία της ευρωπαϊκής πολιτικής για το προσφυγικό, η ανάδειξη της ευθύνης των κυβερνήσεων για τους θανάτους στα σύνορα. Δεδομένου ότι οι πρόσφυγες δεν έχουν κανένα άλλο δικαίωμα εισόδου, η οργάνωση διεκδικεί την άμεση πτώση του Ευρωπαϊκού τείχους. Οι δράσεις της οργάνωσης αποπνέουν μια νοσταλγούν για το ανέβασμα της πραγματικότητας πάνω στο σανίδι της σκηνης, κάτι απτό. Οι δράσεις επιθετικού ανθρωπισμού της Αντιγόνης, έχουν ανάγκη προβολής από τα μέσα και σχεδιάζονται σε συνάρτηση μ' αυτά. Η καλλιτεχνική πράξη ένα απτό σχόλιο για την πραγματικότητα, το πετά την πραγματικότητα στο πρόσωπο των κρατούντων. Μετά την πτώση του Θεού, η Αντιγόνη επικαλείται την Τέχνη, είναι ένας επαναστατικός καλλιτέχνης δράσης πήρε τη θέση του θεού, αυτός είναι ο ρόλος της Αντιγόνης.

Αφόρμηση από την πραγματικότητα

Στις 08.03.2019 Οι εισαγγελείς διερευνούν την υπόθεση ακτιβισμού του Κέντρου για την Πολιτική Ομορφιά. Το κράτος αναλαμβάνει να ορίσει την Τέχνη. Το υπουργείο δικαιοσύνης της Θουριγγίας συντάσσει μια λίστα με 13 τρομοκρατικές οργανώσεις μεταξύ των οποίων και το Zentrum für Politische Schönheit

04.04.2019 Ο Υπουργός Δικαιοσύνης δίνει στο ZPS σε συνέντευξή του την ευθύνη για τη διαδικασία: "Η έναρξη της προκαταρκτικής έρευνας (λόγω του σχηματισμού μιας εγκληματικής οργάνωσης σύμφωνα με το άρθρο 129 του γερμανικού ποινικού δικαίου) βασίστηκε στη συμπεριφορά του Κέντρου Πολιτικών Υποθέσεων

08.04.2019 Ο Γενικός Εισαγγελέας Lauinger μετά από 16 μήνες κλείνει την υπόθεση και θέτει τον εισαγγελέα Zschächener εκτός προστασίας του κράτους.

Η Αντιγόνη μιλά εκ μέρους της Τέχνης για το ρόλο και τα όριά της
Έχουν το δικαίωμα οι καλλιτέχνες να κάνουν πραγματικούς ή εικονικούς ενταφιασμούς.

Κρέων: Είναι αλήθεια λοιπόν; Ξέθαψες και προσπάθησες να θάψεις πάλι τον αδελφό σου; Και κάλεσες να παραβρεθεί και η πολιτική ηγεσία! Κι ούτε καν είχες τη συνείδηση πως παραβίαζες κανόνες, πως έχεις διαπράξει έγκλημα;;

Αντιγόνη: Αλήθεια είναι.

Είχε βρέξει κι ήταν οι λάκοι γεμάτοι νερό

άλλοι μικροί άλλοι μεγάλοι

κι και στους πιο πολλούς ένδειξη καμιά.

Άγνωστοι νεκροί

Με τα ίδια μου τα χέρια ξέθαψα τα κόκκαλά του

και ήταν μέσα θαμμένοι ένας άντρας, μια γυναίκα, ένα παιδί

Πάνω στον υγρό του τάφο

μόνο ένας αριθμός 14 -2012

Κρέων: Είσαι βέβαιη; Ποιος ήταν αυτός που ξέθαψες; Πες τουλάχιστον πως ήταν ένας άδειος τάφος αυτός όπου προσφέρατε όλες τις νεκρικές τιμές.

Αντιγόνη: Ναι βέβαιη.

Είχε μια μικρή μαρμάρινη πλάκα πάνω στο υγρό χώμα.

Κάποιος τον γνώριζε εκεί, μας είπε τ' όνομά του. Είχε συρθεί λέει κάτω απ' τα συρματοπλέγματα κι ύστερα πέταξε η ψυχή του σαν πουλί

Τα γύρω υψώματα ήταν καλυμμένα με χόρτα

Κρέων: Και τον ξεθάψατε!

Αντιγόνη: Ναι. Τι θέλαμε; Μονάχα να ξαναγίνει ο Άμπεντ άνθρωπος, όχι μόνο αριθμός.

Κι εμείς να διασχίζουμε τα σύνορα δίχως να σκοντάφτουμε σε πτώματα ανθρώπων

Κρέων: Και λες θα το 'θελε αυτό ο νεκρός;

Έδρασες στο όνομα εκείνου. Ποιος σας τον ρώτησε αν θέλει να μιλήσει πια

ή μόνο να βρει ανάπαυση στον υγρό του τάφο.

Αντιγόνη: κι αφού εμείς τους συμπρώξαμε στη Θάλασσα

ζητάτε τώρα να σεβαστούμε

πως είναι η πράξη μας προσβολή νεκρού. Κι επικαλείστε το δικαίωμα της ατομικότητας.

Να τους αφήσουμε ήσυχους

να κοιμούνται στον υγρό τους τάφο. Όχι; Οι νεκροί χρειάζονται να τους θυμόμαστε

Κρέων: Κι όμως όλα τα φώτα έχουν πέσει πάνω σου

κι εκείνος όχι άνθρωπος μα αντικείμενο. Και τι λέει αυτή η δράση για τους πρόσφυγες, για τη δυστυχία τους, για τα βάσανα τους, για την ύπαρξή τους - αυτή η δράση είναι μόνο για τους νεκρούς.

Αντιγόνη: Ναι για τους νεκρούς είναι, ν' ακούσουμε όλοι μας την κραυγή τους,

αυτή που κλείναμε τ' αυτιά μας όσο ήταν ζωντανός και δεν ακούγαμε.

Κρέων: Και λες πως είναι αυτός ο τρόπος; Μήπως δεν έχουμε κατακτήσει την ελευθερία, τη δημοκρατία;

Αντιγόνη: Δεν μπορούν τάχα να μιλήσουν όσοι είναι ζωντανοί; Τι χρειάζεται λοιπόν η φωνή των νεκρών;

Κρέων: Όμως έλα, ας κάνουμε έναν έντιμο διάλογο για την πιο βασική αρχή του Συντάγματός μας.

σέβεται την αξία του ανθρώπου

όταν ξεθάβεις έναν νεκρό;

Δεν είναι ο σεβασμός της ανθρώπου

αξία απαραβίαστη;

Δεν είναι προσβολή νεκρού να τον ξεθάβεις;

Οι άνθρωποι δεν είναι αντικείμενα.

Κι ύστερα,

καλείς για μάρτυρα πάνω στη σκηνή...έναν νεκρό;

Κι ούτε γνωρίζεις αν είναι ήρωας,

αν είναι ένας ακραίος υπερασπιστής;

όπως εκείνοι που χτυπήσαν το Σαρλί;

Αντιγόνη: Όχι. Ούτε αν είναι ήρωας, ούτε μάρτυρας

ούτε αν είναι απ' το Σουδάν, τη Λυβύη, Την Αίγυπτο, τη Συρία

ούτε τι του συνέβη

μόνο πως είναι άνθρωπος με νοιάζει

Κρέων: Και πες μου ποιος ήταν ο σκοπός σου

Να πιεστεί η εξουσία να πάρει μέτρα;

Μήπως δεν είναι δημοκρατικά εκλεγμένες οι κυβερνήσεις

μας;

Αντιγόνη: Ω! Ναι! Και ξαφνικά, όλοι εσείς που δηλώνετε Γάλλοι

-δεν πάει καιρός που διαδηλώναμε μαζί-

κι υπερασπιζόμαστε και

φωνάζαμε παντού το σύνθημα

είμαι κι εγώ

Σαρλί Εμπντό

σε όλες τις πλατείες

στο Παρίσι, στο Μανχάταν, στο Κεμπέκ, στην Αργεντίνα στη Μαδρίτη

Πως η ελευθερία έκφρασης είναι το ανθρώπινο δικαίωμα

Και γράφαμε παντού

και ζωγραφίζαμε αυτό που θέλαμε

Liberte, egalite, fraternite

ήταν τότε από ενθουσιασμό; από πεποίθηση για την τέχνη;

ή μήπως;

τότε που φωνάζατε μαζί μας για την ελευθερία

η τέχνη ενάντια στη βία

κι όλοι το δηλώνατε

κι ήσαστε όλοι σύμφωνοι

Την τέχνη κανείς δεν μπορεί να την αγγίξει

Κι υπερασπιζόσατε την δυτική παράδοση της ελευθερίας της τέχνης

ως που μπορεί να φθάσει το δικαίωμά της

Ως το δικαίωμα να φτιάχνεις την καρικατούρα του Μωάμεθ λέγαμε

κι είμασταν σύμφωνοι

Και τώρα; είστε πια νευρικοί

κι αναρωτιέστε, μα είναι τέχνη αυτό ή σκάνδαλο;

Κι εγώ σου λέω

αυτός ο νεκρός πρόσφυγας είναι τραγικός ήρωας

ας είναι όποιος θέλει θύμα ή τρομοκράτης

και για να τον δούμε χρειαζόμαστε την τέχνη

χωρίς όρια

Καιρός να ανεβάσουμε αληθινά έργα στη σκηνή.

Χορός: Ω τρελή! Ω εξαιρετικά εκρηκτική, νέα, σκανδαλιστική!
Ισχυρίζεται πως ξεθάβει κι ενταφιάζει πάλι πτώματα αληθινά.
Ήταν πραγματικά μέσα το πτώμα;
Δεν απαντά.
ή μόνο ένα άδειο φέρετρο;
Είναι αρκετό να δούμε την εικόνα του νεκρού,
ή πρέπει να δούμε περισσότερα;
Ποια είναι η πιο μεγάλη αξία;
Η ελευθερία ή η ατομικότητα;
Σε ποιον να λογοδοτεί η τέχνη;
Και μέχρι πού μπορεί να φθάσει;
Σκάνδαλο ή καθαρή μορφή θεατρού;
Και ποιος μπορεί να την καταδικάσει,
γιατί ζητά σύνορα ανοιχτά της φαντασίας
και της πραγματικότητας,
για μια φαινομενικά αφόρητη
αλλά και πάλι όχι τόσο
σαφή παραβίαση κανόνα;